

Drugi dani ICARUS-a u Hrvatskoj: Arhivi i zajednica Dubrovnik, 10.–12. ožujka 2016.

ICARUS-Meeting #18. 18. sastanak Međunarodnog centra za arhivska istraživanja

Budimpešta, Mađarska, 17.–19. listopada 2016.

Tijekom 2016. godine Hrvatski državni arhiv sudjelovao je na dva događanja koja su bila organizirana u sklopu međunarodnog projekta *co:op (Community as opportunity)*, u kojem Hrvatski državni arhiv (HDA) sudjeluje kao jedan od partnera: Drugi dani ICARUS-a u Hrvatskoj u Dubrovniku (10.–12. ožujka 2016.) i 18. ICARUS-ov sastanak u Budimpešti (17.–19. listopada 2016.). Drugi dani ICARUS-a u Hrvatskoj su bili organizirani u suradnji s HDA i Državnim arhivom u Dubrovniku.

Drugi dani ICARUS-a u Hrvatskoj nosio je naslov *Arhivi i zajednica*. Skup je bio otvoren uvodnim izlaganjima Thomasa Aignera, Vlatke Lemić i Andreje Rihter. Thomas Aigner predstavio je trenutačne aktivnosti ICARUS-a s posebnim osvrtom na ICARUS4all („Icarus za sve“), koji okuplja zaljubljenike u arhivsku baštinu. Vlatka Lemić iz HDA osvrnula se na međunarodnu suradnju koju HDA gaji s ostalim arhivima članicama konzorcija ICARUS. Također se u svojem obraćanju osvrnula na suradnju HDA unutar Foruma slavenskih kultura, na što se nadovezala Andreja Rihter, direktorica Foruma slavenskih kultura, čije je izlaganje bilo posvećeno upoznavanju s tom institucijom i njezinim aktivnostima. U nastavku prvog dana konferencije održana je *Druga međunarodna konferencija nacionalnih arhiva slavenskih zemalja Zajedno* i sjednica *Tragovi Venecije na Mediteranu*. U potonjoj je bilo izloženo devet izlaganja. Frédéric Kaplan predstavio je projekt *Venecijanski vremeplov* – pionirski projekt u digitalnoj humanistici, u sklopu kojeg se digitalizira gradivo Državnog arhiva u Veneciji te gradivo Biblioteke Maricana. Digitalizirani sadržaj se zatim obrađuje, a podatci iz gradiva međusobno povezuju i kontekstualiziraju, što omogućuje jedinstveni uvid u tisućugodišnju mletačku povijest. Mirela Mrak, Sadra Koroman i Biserka Budicin, djelatnice Državnog arhiva u Pazinu, održale su zasebna izlaganja o pojedinim vrstama gradiva nastalog za mletačke vlasti nad dijelom istarskog poluotoka. Tako je Mirela Mrak dala pregled crkvenog gradiva mletačkog razdoblja koje se čuva u župnim arhivima. Sadra Koroman prikazala je povijesni razvoj bratovština pod mletačkom vlašću, uz odabrane primjere sačuvanog gradiva bratovština, a Biserka Budicin dala je pregled gradiva mletačke uprave koje se čuva u Državnom arhivu u Pazinu. Na spomenuta se izlaganja nadovezao Goran Crnković iz Državnog arhiva u Rijeci s izlaganjem o gradivu mletačke uprave koje se odnosi na područje kvarnerskih otoka. U nastavku prvog dana Nataša Mučalo iz Državnog arhiva u Šibeniku prikazala je digitalno izdanje *Šibenskoj diplomatariji*, zbornika šibenskih isprava nastalih tijekom srednjeg i ranog novog vijeka. Ivana Burić iz Državnog arhiva u Zadru dala je pregled

arhivskog gradiva iz razdoblja mletačke uprave Dalmacijom, koje se čuva u Državnom arhivu u Zadru. Izlaganje Snežane Pejović iz Državnog arhiva Crne Gore bilo je posvećeno predstavljanju arhivskih fondova i zbirki iz razdoblja mletačke uprave u Boki Kotorskoj, a koji se čuvaju u arhivima Crne Gore. Izlaganja prvog dana konferencije zaokružio je Serban Marin iz Nacionalnog arhiva Rumunjske. Njegovo izlaganje bilo je posvećeno spominjanju Dalmacije u Kronici Giangiaccopa Carolda.

U prijedpodnevnom terminu drugog dana Konferencije bila je održana druga paralelna sjednica: *Projekt co:op i Partnerstva i suradnje*. U prvoj je Kerstin Muff iz ICARUS-a predstavila aktivnosti u projektu *co:op*, a Markus Leideck iz Državnog arhiva u Pazinu objasnio je funkcionalnosti mrežne platforme Topoteke i njezine perspektive u Hrvatskoj. Tonko Barčot iz Sabirnog arhivskog centra Korčula-Laštovo Državnog arhiva u Dubrovniku opisao je suradnju tog sabirnog arhivskog centra s lokalnom zajednicom. Nebojša Porčić, Filozofski fakultet u Beogradu, i Žarko Vujošević, Balkanološki institut SANU, prikazali su proces objave isprava srpskih vladara Državnog arhiva u Dubrovniku na portalu Monasterium.net. Vojmir Sabolić iz Državnog arhiva u Splitu prikazao je aktivnosti Državnog arhiva u Splitu u okviru projekta APE. U dijelu *Partnerstva i suradnje* bili su prikazani oblici suradnje na projektu digitalizacije zajedničke arhivske baštine SFRJ, koje je prikazao Bojan Cvelfar iz Arhiva Slovenije. Mirna Willer sa Sveučilišta u Zadru predstavila je projekt *Izrada, objavljivanje i održavanje nacionalnog pravilnika za katalogizaciju*. Nastavak izlaganja bio je posvećen projektima obilježavanja Prvog svjetskog rata: Tatjana Šarić iz HDA predstavila je mrežni portal HDA posvećen gradivu Prvog svjetskog rata: *Stogodišnjica Prvog svjetskog rata – pogled iz arhiva*. Vendi Ganza Marušić iz Državnog arhiva u Splitu dala je pregled aktivnosti koje je Državni arhiv u Splitu poduzeo na obilježavanju stote obljetnice Prvog svjetskog rata. Damir Hrelja iz Državnog arhiva u Varaždinu upoznao je okupljene s gradivom privatnih arhiva koje se odnosi na Prvi svjetski rat na primjeru privatnog arhiva obitelji Kiš Šaulovečki. Usporedno je bila organizirana radionica Topoteka, koju su vodili Markus Leideck i Ladislav Dobrica. Na njoj je okupljenima bila pružena mogućnost rada na toj mrežnoj platformi te поблиže upoznavanje s mogućnostima koje Topoteka pruža svojim korisnicima.

Konferencija je bila završena setom kraćih izlaganja u kojima su bile dane najave nadolazećih aktivnosti. Tako je Vlatka Lemić najavila sudjelovanje hrvatskih arhiva na portalu APE, Mirna Willer RAMS školu i konferenciju 2016. godine u Zadru, a Gaetano Zito konferenciju Udruženja crkvenih arhiva u 2016. godini.

Redovni sastanak konzorcija ICARUS (18. po redu) bio je održan u Budimpešti 17.–19. listopada 2016., a domaćin i suorganizator bio je Arhiv Grada Budimpešte. Usporedno sa sastankom bila je održana međunarodna konferencija *Hungaricana... and beyond*. Prvog su dana Konferencije, nakon pozdravnih govora domaćina i suorganizatora, bili predstavljeni novopridruženi članovi konzorcija ICARUS iz Ukrajine, Grčke, Srbije, Bosne i Hercegovine te Italije.

Drugog dana Konferencije bila je otvorena međunarodna konferencija *Hungaricana...and beyond*. Uvodna izlaganja o portalu *Hungaricana* održali su Szilárd Markója iz Knjižnice Parlamenta Republike Mađarske i István Kenyeres iz Arhiva Grada Budimpešte. Idući set izlaganja bio je posvećen pojedinim tematskim zbirkama koje su dostupne na portalu *Hungaricana*. Tako su Csaba Reisz T. i György Rácz, obojica iz Mađarskog nacionalnog arhiva, dali pregled gradiva svojeg arhiva na tom portalu. O tehničkoj pozadini portala govorio je Örs Somfay iz tvrtke Arcanum, koja je zadužena za tehničko održavanje portala. Posljednje izlaganje bilo je posvećeno publikacijama nogometnog kluba Ferencváros dostupnih na portalu, koje je izložio József Vincze iz Fradi Museuma.

U drugom dijelu Konferencije István Arnold prezentirao je Fortepan, mrežni fotoarhiv koji pruža mogućnost besplatnog skidanja i korištenja fotografija iz privatnog vlasništva, trenutačne mogućnosti platforme i planove u nadolazećim godinama. Vlatka Lemić iz Hrvatskog državnog arhiva održala je izlaganje o udruzi ICARUS-HR, čija je namjera koordinirati aktivnosti ICARUS-a na prostoru Hrvatske i susjednih zemalja. Codruta Mihailovici iz Nacionalnog arhiva Rumunjske opisala je proces digitalizacije srednjovjekovnih isprava središnjeg rumunjskog arhiva te dostupnost snimaka korištenjem baze nazvane Medievalia. Konferencija je bila završena izlaganjem Huberta Mare iz Laboratorija za forenzično-računarsku geometriju Sveučilišta u Heidelbergu, koji je objasnio način trodimenzionalne analize pečata, otisaka prstiju i zapisa korištenjem programskog okvira GigaMesh.

Tijekom sastanka bila su održana i dva sastanka partnera na projektu *co:op: Radni paket* posvećen mrežnoj platformi Topoteka i radni paket posvećen aktivnostima *Avantura u arhivu*. Sastancima su predsjedali predstavnici ustanova koje vode svaki od navedenih radnih paketa: Katalin Toma iz Arhiva Grada Budimpešte za Topoteku i Ladislav Dobrica iz Hrvatskog državnog arhiva za *Avantura u arhivu*. Na svakom od navedenih sastanaka bila su analizirana izvješća o dosadašnjim aktivnostima partnera na projektu, izazovima s kojima su se susretali prilikom realizacije tih aktivnosti te su dane smjernice za nadolazeće razdoblje.

Ladislav Dobrica